

Suomen Akatemian rahoituspäätöstä koskevat ehdot ja ohjeet 2011

(akatemiahankkeet, akatemiatutkijan ja akatemiaprofessorin tehtävä ja tutkimusmäärärahat, tutkimusohjelmahankkeet, kehitystutkimusmäärärahat, FiDiPro, huippuyksikköohjelmat)

1. Soveltamisala
2. Kokonaiskustannusmallin soveltaminen Akatemian tutkimusrahoituksessa
3. Rahoituksen maksaminen
4. Rahoituksen käyttö
5. Henkilöstön palkkaus
6. Akatemian rahoituksella suoritettavat hankinnat
7. Suorituspaikan raportointivelvollisuus
8. Vastuullisen johtajan raportointivelvollisuus
9. Rahoitussuunnitelmasta poikkeaminen
10. Tutkimusrahoituspäätöksen muuttaminen
11. Lisämäärärahan myöntäminen
12. Rahoituksen käytön valvonta sekä rahoituksen keskeyttäminen ja takaisinperintä
13. Immateriaalioikeudet
14. Yhteiskuntatieteellisen aineiston luovutus
15. Tieteelliset julkaisut
16. Tutkimusetiikka
17. Eräitä tutkimusrahoitukseen sovellettavia säädöksiä

1. Soveltamisala

Näitä Suomen Akatemian (jäljempänä Akademia) rahoituspäätösten yleisiä ehtoja sovelletaan päätöksiin joiden rahoituskausi alkaa aikaisintaan 1.5.2011 lukien ja seuraavaan rahoitukseen:

- **Akatemiahankkeet**
- **Akatemiatutkijan ja akatemiaprofessorin tehtävä ja tutkimusmäärärahat**
- **Tutkimusohjelmahankkeet**
- **Kehitystutkimusmäärärahat**
- **FiDiPro**
- **Huippuyksikköohjelmat**

Akatemian rahoituspäätösten yleiset ehdot koskevat sekä tutkimuksen vastuullista johtajaa että tutkimuksen suorituspaikkaa. Mikäli hakemuksen on saattanut vireille tutkimuksen vastuullinen johtaja ja rahoituksen saaja on Akatemian päätöksen mukaan suorituspaikka, ovat näin ollen sekä vastuullinen johtaja että suorituspaikka velvollisia noudattamaan näitä yleisiä ehtoja.

Rahoituksen käytössä, maksamisessa ja siihen liittyvässä valvonnassa noudatetaan näiden ehtojen lisäksi valtionavustuslakia (688/2001).

2. Kokonaiskustannusmallin soveltaminen Akatemian tutkimusrahoituksessa

Akatemian tutkimusrahoituspäätösten valmistelussa, päätöksenteossa ja toimeenpanossa sovelletaan pääsääntöisesti kokonaiskustannusmallia. Poikkeukset tästä pääsäännöstä on mainittu kyseisen rahoituksen kohdalla. Akatemian tutkimusrahoitus on luonteeltaan yhteisrahoitteista toimintaa, jossa rahoitettavan hankkeen kustannuksista vastaa aina vähintään kaksi osapuolta. Rahoitusta haettaessa yliopistot, tutkimuslaitokset ja muut tutkimusorganisaatiot sitoutuvat yhteisrahoitteiseen toimintaan omalla rahoitusosuudellaan.

2.1. Rahoitusosuus

Akatemian rahoitusosuus mainitaan päätöksessä ja se on enintään 80 %. Rahoitusosuutta sovelletaan yhtäläisesti hankkeen kaikkiin kustannuksiin eli sekä välittömiin että välillisiin kustannuksiin. Välillisiä kustannuksia ovat henkilösivukulut ja yleiskustannusosuus.

2.2. Eräitä poikkeuksia kokonaiskustannusmallin soveltamiseen

Akatemiaprofessorin ja akatemiatutkijan palkkojen kustannuslaskentaan ei sovelleta kokonaiskustannusmallia, vaan 12,5 %:n yleiskustannusosuutta.

Kokonaiskustannusmallia ei sovelleta liikkuvuusapurahoihin. Lisäksi ennen 1.1.2009 toteutettujen huippuyksikköohjelman hakujen ja niitä koskevien mahdollisten jatkorahoituspäätösten osalta ei sovelleta kokonaiskustannusmallia.

3. Rahoituksen maksaminen

Rahoituksen maksaminen edellyttää vastuullisen johtajan ja suorituspaikan vahvistusta rahoituksen vastaanottamisesta Akatemian verkkoasioinnin/Omat hakemukset kautta kuuden viikon kuluessa päätöspäivästä, ellei päätösilmoituksen erityisehdossa toisin mainita. Silloin kun rahoituksen vastaanotto on vahvistettu verkkoasioinnin kautta, vastuullinen johtaja ja tutkimuksen suorituspaikka hyväksyvät rahoituspäätöksen sisällön kokonaisuudessaan ja sitoutuvat noudattamaan Akatemian asettamia rahoituksen käyttöön liittyviä ehtoja. Vahvistusta ei tarvita tutkimuksen huippuyksiköiden sekä FiDiPro professoreiden ja hankkeiden myöntöjen osalta, joiden rahoituksesta on tehty sopimukset.

Akatemia soveltaa kaikkien rahoitusta saavien organisaatioiden osalta maksatusmenettelyä. Suorituspaikka vastaa ennakoista ja maksatuspyynnöistä.

Akatemia vastaanottaa rahoituspäätöksiä koskevia ennakkoja ja maksatuspyyntöjä verkkolaskuina. Ennakon ja maksatuspyynnön voi myös tehdä Suomen Akatemian verkkoasioinnin kautta.

3.1. Ennakot

Yliopistot ja ammattikorkeakoulut voivat hakea ennakkoa Akatemialta 21.2. mennessä. Akatemia voi maksaa ennakkoa siten, että projektin ensimmäistä täyttä kalenterivuotta koskevasta Akatemian rahoitusosuudesta maksetaan 1/3 ennakkoa. Tämä ennakko maksetaan 1. vuosineljänneksen aikana. Niissä hankkeissa, joiden rahoituskausi alkaa kesken kalenterivuoden, Akatemia maksaa ennakkoa vasta seuraavana vuonna.

Akatemian tarkennettu ennakoitten maksatusaikataulu voidaan tarvittaessa erikseen saattaa tiedoksi suorituspaikkojen taloushallinnoille. Ennakkoa voidaan maksaa niistä rahoituspäätöksistä, joiden suorituspaikka on yliopisto tai ammattikorkeakoulu. Ennakko kuitataan hankkeen päättyessä. Apurahoista ei makseta ennakoita.

Ennakoiden alaraja on 7 500 euroa. Akatemia ei maksa tätä summaa pienempää ennakkoa. Ennakko maksetaan vain kerran päätöksen voimassaolon aikana. Infrastruktuurirahoituksesta ei makseta ennakkoa.

3.2. Maksatuspyynnöt

Maksatuspyynnöt toimitetaan Akatemiaan neljän kuukauden jaksoissa; tammikuu-huhtikuu, toukokuu-elokuu ja syyskuu-joulukuu. Akatemialle osoitetut verkkolaskut, jotka koskevat tutkimushankkeiden maksatuspyyntöjä, toimitetaan 20.5., 20.9. ja 20.1. tai seuraavaan arkipäivään mennessä.

4. Rahoituksen käyttö

Akatemian myöntämää tutkimusrahoitusta saa käyttää ainoastaan rahoituspäätöksen mukaiseen tarkoitukseen. Mikäli Akatemia on päätöksessään asettanut myönnölle erityisehdon, on sitä noudatettava.

Akatemiahankkeen (aiemmin yleisen tutkimusmäärärahanhankkeen) ja tutkimusohjelmahankkeen vastuullisen johtajan palkkakuluja voidaan kokonaiskustannusmallin mukaisesti sisällyttää hankkeen rahoitettaviksi kustannuksiksi. Vastuullisen johtajan palkkakustannuksia voidaan rahoittaa nelivuotisessa tutkimushankkeessa korkeintaan kuuden kuukauden tehollista työaikaa vastaava määrä hankkeen kokonaiskustannuksista ellei rahoituspäätöksessä ole toisin todettu. Tämä vastaa noin yhtä työpäivää viikossa. Lähtökohtana on, että tutkimushankerahoitus on tarkoitettu ensisijaisesti hankkeessa päätoimisesti ja kokoaikaisesti työskentelevien tutkijoiden palkkaukseen sekä hankkeen muihin kuluihin. Edellä kuvattua tutkimushankkeen vastuullista johtajaa koskevaa linjausta voidaan soveltaa myös Akatemian aiemmin tekemiin ja edelleen voimassaoleviin kokonaiskustannusmallin mukaisiin päätöksiin **kirjanpitovuodesta 2011 alkaen**.

Tämän lisäksi akatemiahankkeen vastuullisen johtajan palkkaukseen voidaan myöntää enintään vuoden rahoitus tutkimuksellisesti hyvin perustellusta syystä; tällainen voi olla myös ulkomailla tapahtuva työskentely, kotimaahan paluu sekä toiseen tutkimusorganisaatioon tai Suomessa sijaitsevaan yritykseen siirtyminen. Palkkauksella edistetään akatemiahankkeen toteutumismahdollisuuksia. Tästä on oltava maininta päätösilmoituksen erityisehdossa.

Rahoitus myönnetään kokonaissummana, jota ei saa ylittää. Rahoitusta voidaan käyttää vain rahoituskauden aikana syntyneisiin menoihin. Vastuullinen johtaja sekä tutkimuksen suorituspaikka vastaavat siitä, että rahoitus käytetään noudattaen päätöstä, näitä yleisiä ehtoja ja ohjeita sekä muita säännöksiä ja määräyksiä.

4.1 Hankkeen perusedellytykset

Akatemia rahoittaa tutkimushankkeita vain silloin, kun tutkimuksen suorituspaikka takaa tutkimushankkeen toteuttamisen perusedellytykset. Nämä määräytyvät tutkimuksen luonteen perusteella, mutta tavanomaiset perusedellytykset ovat samat kuin laitoksen muilla tutkijoilla eli esimerkiksi työskentely- ja laboratoriotilat, laitteet (ml. tietohallinto), tietoliikenne-, puhelin-, posti-, kopiointi- ja kirjastopalvelujen käyttömahdollisuus.

4.2 Akatemian rahoituksella katettavat kustannukset

Akatemian rahoituksella voidaan kattaa sekä hankkeen välittömiä kustannuksia (esim. välittömät palkat) että välillisiä kustannuksia (esim. toimitilakustannukset). Kaikkia kustannuksia katetaan samalla päätöksessä mainitulla rahoitusosuudella.

Akatemian myöntämää tutkimusmäärärahaa saa käyttää tutkimushankkeen tutkimussuunnitelmaan liittyviin palkkoihin ja palkkioihin, henkilöstösivukuluihin, apurahoihin joita maksetaan yleensä vain työskentelyyn tai opiskeluun ulkomailla sekä ulkomaisen tutkijan korkeintaan vuoden mittaiseen tutkimusvierailuun Suomessa, matkakuluihin, laitekuluihin, kuluihin seminaarien järjestämiseen, ulkomaisen tutkijan kutsumisesta aiheutuviin kuluihin ja muihin tutkimushankkeen tutkimussuunnitelman toteutuksesta aiheutuviin välittömiin kulutusmenoihin. Mikäli Akatemia edellyttää tilintarkastusraporttia projektista, voidaan tilintarkastuskustannukset hyväksyä projektin kuluista.

Arvonlisäveromeno maksetaan myönnettyistä määrärahoista, mikäli arvonlisäveromeno jää rahoituksen saajan lopullisesti vastattavaksi. Ellei arvonlisävero syystä tai toisesta jää tutkimusorganisaation lopulliseksi kustannukseksi, ei ole perusteltavaa sisällyttää menoa myöskään Akatemian rahoittaman tutkimushankkeen kustannuksiin. Akatemian rahoituksella ei ole sallittua ylikompensoida avustuksen saajaa maksamalla kustannuksia, jotka eivät jää tämän vastattavaksi.

4.2.1 Apurahat

Akatemian päätöksessä voi olla myönnettynä apurahaa, jota maksetaan yleensä vain työskenteleeseen tai opiskeluun ulkomailla sekä ulkomaisen tutkijan korkeintaan vuoden mittaiseen tutkimusvierailuun Suomessa. Mikäli apurahasta ei ole mainintaa, voi tutkijan suorituspaikka päättää maksaa apurahaa em. tarkoituksiin. Tällöin vastuullinen johtaja tekee perustellun esityksen hankkeensa tutkijalle maksettavasta henkilökohtaisesta apurahasta organisaationsa toimivaltaiselle taholle (henkilöstö-, talous-, yleishallinto tms.). Myönteisen päätöksen perusteella voi suorituspaikka maksaa tutkimusmäärärahasta apurahaa. Apurahan mitoituksessa suositellaan noudatettavan Akatemian apurahatasoa.

Akatemia ei vastaa apurahan maksamisesta aiheutuvista veroseuraamuksista. Akatemia suosittelee, että suorituspaikka selvittää verohallinnolta apurahan maksamiseen liittyvät mahdolliset veroseuraamukset ennen apurahapäätöksen tekemistä.

Sekä apurahansaajalla että apurahan myöntäjällä on velvollisuus ilmoittaa apurahasta maatalousyrittäjien eläkelaitokselle www.mela.fi. Apurahan saajalla on velvollisuus ottaa itselleen lain mukainen vakuutusturva.

5. Henkilöstön palkkaus

Akatemian tutkimusmäärärahalla palkattavan henkilöstön tulee olla palvelussuhteessa. Palvelussuhteen keston tulee olla vähintään koko rahoituskauden mittainen, ellei tutkimushankkeen tutkimussuunnitelman toteuttamiseen liittyvä erityinen syy edellytä lyhyempää palvelussuhdetta.

Akatemian rahoituksella palkattavan henkilöstön palkkauksessa ja palvelussuhteen muissa ehdoissa noudatetaan suorituspaikassa voimassa olevia virka- ja työehtosopimuksia sekä muita palvelussuhteen ehtoja koskevia määräyksiä.

5.1. Akatemiaprofessorin ja akatemiaturkijan tehtävä

Akatemian myöntäessä rahoitusta akatemiaprofessorin tai akatemiaturkijan tehtävää varten tulee suorituspaikan käyttää Akatemian myöntämä määräraha akatemiaprofessorin tai akatemiaturkijan palkkaukseen ja ottaa akatemiaprofessori tai akatemiaturkija palvelukseensa vähintään rahoituskaudeksi. Rahoituspäätöksiin sisältyy 28 % suuruinen henkilösivukulu. Akatemia ei ota vastuuta kustannuksista, jotka aiheutuvat työnantajakohtaisista, edelliset kohdat ylittävistä ratkaisuksista, joista työnantaja ja työntekijä mahdollisesti sopivat. Työnantajan tulee kuitenkin huolehtia, että palkkaus ei jää jälkeen suorituspaikan yleisestä palkkakehityksestä.

Akatemiaprofessorin ja akatemiaturkijan tehtävä on tarkoitettu ainoastaan hakijan täysipäiväiseen tutkimustyöhön ja siihen liittyvään toimintaan. Akatemiaprofessorin ja akatemiaturkijan työtehtäviin sisältyy ilman erillistä korvausta annettavaa oman alan opetusta ja opinnäytetöiden oh-

jausta 5 % vuosityöajasta. Kaikkiaan opetustehtäviin ja muihin omaan tutkimustyöhön välittömästi kytkeytymättömiin tehtäviin saa käyttää enintään 10 % vuosityöajasta. Em. työajan käyttöä koskevien ehtojen soveltamisessa noudatetaan Akatemian vakiintunutta käytäntöä.

Akatemiatutkijan ja akatemiaprofessorin palkkaukseen perustuviin määrärahoihin ei sovelleta kokonaiskustannusmallia.

Mikäli akatemiaprofessorin tai akatemiatutkijan tehtävän saanut henkilö ei voi jatkaa tehtäväänsään esimerkiksi toiseen työtehtävään siirtymisen tai muun syyn vuoksi, on asiasta ilmoitettava välittömästi Akatemiaan. Vastuullinen johtaja jättää muutoshakemuksen Akatemian verkkoasiointin kautta kohdassa Omat hakemukset/Päätökset/Muutoshakemus joko ”Tutkimusmäärärahasta luopuminen kokonaan” tai Tutkimusmäärärahasta luopuminen osittain”.

5.2. Palkatun henkilöstön opetusmäärä

Akatemia suosittelee, että sen rahoittamat väitelleet tutkijat antavat ilman eri korvausta 5 % työehtosopimuksen mukaisesta vuosityöajastaan omaan tutkimustyöhönsä liittyvää opetusta tai opinnäytetöiden ohjausta. Opetustehtäviin tai muihin omaan tutkimustyöhön välittömästi kytkeytymättömiin tehtäviin ei tulisi kuitenkaan käyttää yli 10 % vuosityöajasta.

Akatemia suosittelee, että mikäli Akatemian rahoittamat tutkijakoulutettavat antavat opetusta, sen tulee liittyä heidän omaan tutkimustyöhönsä ja olla enintään 5 % heidän vuosityöajastaan. Opetustyö ei saa viivästyttää väitöskirjatyötä.

6. Akatemian rahoituksella suoritettavat hankinnat

Rahoituksen saaja on velvollinen selvittämään, sovelletaanko Akatemian rahoittamassa tutkimushankkeessa suoritettavaan hankintaan lakia julkisista hankinnoista ja huolehtimaan tarvittaessa siitä, että hankinta kilpailutetaan hankintalaissa säädettyjen menettelyjen mukaisesti.

6.1. Käyttöomaisuuden hallinta

Akatemian rahoituksella hankitut tarvikkeet, laitteet ja kirjallisuus jäävät suorituspaikan omistukseen ja hallintaan.

Jos rahoitus on myönnetty tiettyä valtionavustuspäätöksessä määriteltyä käyttötarkoitusta varten käytettävän omaisuuden hankintaan tai perusparannukseen, omaisuutta ei saa käyttää pysyvästi muuhun kuin valtionavustuspäätöksessä määriteltyyn käyttötarkoitukseen eikä omaisuuden omistus- tai hallintaoikeutta luovuttaa toiselle valtionavustuspäätöksessä määrättyinä valtionavustuksen kohteena olevan omaisuuden käyttöaikana

6.2. Avustuksella katettu hankintameno

Akatemia edellyttää, että poistoihin sovelletaan seuraavaa kirjanpitolautakunnan yleisohjetta: Kirjanpitolautakunnan yleisohjeessa 16.10.2007 suunnitelman mukaisista poistoista annetaan kirjausohje tilanteessa, jossa on kyse saadusta investointiavustuksesta. Yleisohjeen kappaleessa 2.5 tällainen käyttöomaisuushyödykkeen hankintaan saatu avustus kirjataan vakiintuneen kirjanpitoikäntäntön mukaan menosiirtona hankintameno vähennykseksi. Tällöin poistolaskennassa poistopohjana pidetään saadulla avustuksella vähennettyä hankintameno määrää. Taseen vastaavia koskeissa liitetiedoissa ilmoitetaan tällöin olennaisuuden periaatetta noudattaen kyseisen käyttöomaisuuden koko hankintameno ja siitä investointiavustuksella katettu määrä.

7. Suorituspaikan raportointivelvollisuus

Maksatuspyyntöön liittyvän raportoinnin lähtökohtana toimii liikekirjanpitoon perustuva projekti-kirjanpito, johon kirjataan projektin välittömät kustannukset. Tämän lisäksi projekteille kirjattavat laskennalliset yleiskustannukset sekä henkilösivukustannukset johdetaan yhteisön kustannuslaskennasta. Laskennallisista kustannuseristä toimitetaan erilliset yhteisön tilinpäätökseen perustuvat selvitykset tiedoksi vuosittain Akatemian kirjaamoon.

Rahoituspäätöksessä hyväksyttyä yleiskustannuskerrointa käytetään koko rahoituskauden ajan. Ennen vuotta 2009 tehtyihin rahoituspäätöksiin sovelletaan niihin sisältyvää 12,5 % yleiskustannuskerrointa.

Kustannuslajeista pyydetään kokonaistoteutumätiedot projektin alusta alkaen sekä kyseisen kauden toteutumätiedot. Lisäksi vastaavat tiedot tulee ilmoittaa Akatemian rahoitusosuudesta. Akatemian rahoitusosuuden laskentaperusteena käytetään päätöksen mukaista Akatemian rahoitusosuuden prosenttia. Akatemian rahoituksen määrä ja rahoitusosuus ilmoitetaan rahoituspäätöksessä.

Henkilötyöraportointi on osa maksatuspyyntöä. Tarvittaessa Akatemia vastaanottaa henkilötyötietoja myös tiedostona, jossa on kaikki tarvittavat tietokentät.

8. Vastuullisen johtajan raportointivelvollisuus

Tutkimushankkeen vastuullisen johtajan tulee laatia ja lähettää Akatemiaan tutkimusraportti viimeistään rahoituskauden päättymistä seuraavan kesäkuun 1. päivänä. Poikkeuksena on vuosi 2011, jolloin raporttien viimeinen jättöpäivä on 31.8.2011. Lisäksi, kun kyseessä on kehitystutkimushanke, vastuullinen johtaja toimittaa rahoituskauden päätyttyä yhden kappaleen hankkeen Akatemian rahoituksella tuotetuista julkaisuista ulkoasiainministeriölle. Raportoinnista on annettu erikseen ohjeet, ks. www.aka.fi > Tutkijalle > Raportointi.

Mikäli rahoituspäätöksessä ilmoitettu rahoituksen kokonaissumma ylittää 1 000 000 euroa, tulee tutkimusohjelman vastuullisen johtajan sekä huippuyksiköiden toimittaa Akatemialle tilintarkastuskertomus tutkimusrahoituksen käytöstä hankkeessa. Tilintarkastuskertomus toimitetaan tutkimusohjelmarahoituksen päättyessä tai huippuyksikön osalta kolmannen ja kuudennen vuoden rahoituksen jälkeen. Tilintarkastuskertomus voidaan tarvittaessa pyytää erikseen. Tilintarkastuskertomus toimitetaan seuraavan kalenterivuoden tammikuun 31. päivään mennessä. Asia ei koske tutkimuksen infrastruktuurirahoitusta. Tutkimuksen suorituspaikka tai vastuullinen johtaja huolehtii tilintarkastuskertomuksen toimittamisesta Akatemialle.

9. Rahoitussuunnitelmasta poikkeaminen

Akatemian rahoituspäätöksessä voidaan rahoituksen kokonaissumman lisäksi ilmoittaa hankkeen vuosierät ja menolajit. Kustannusarvioon liittyvät muutokset on ohjeistettu kohdissa 9.1 ja 9.2.

9.1 Myönnetty määräraha poikkeaa haetusta

Mikäli Akatemian myöntämä rahoitus poikkeaa haetusta 10 % tai enemmän, eikä vastuullinen johtaja ja tutkimuksen suorituspaikka poikkeamasta johtuen voi hyväksyä päätöksen laskentaperusteita, on hankkeelle mahdollista hakea uutta kustannusarviota. Tällöin vastuullinen johtaja jättää kustannusarvion muutoshakemuksen Akatemian verkkoasioinnin kautta kohdassa Omat hakemukset/Päätökset/Muutoshakemukset. Muutoshakemus sisältää perustelut ja uuden kustannusarvion noudattaen alkuperäisen hakemuksen kustannuserittelyä. Kustannusarvion muutoshakemus on tehtävä kuuden viikon kuluessa päätöksestä, ellei päätösilmoituksen erityisehdossa toisin mainita.

9.2 Muutokset myönnetyn määrärahan vuosierissä

Päätöksestä ilmoitetusta vuosierästä voi kunakin vuonna poiketa korkeintaan 15 %. Päätöksestä ilmenevät menolajit ovat ohjeellisia ja niistä poikkeaminen on sallittua, vain mikäli se tukee esitetyn tutkimussuunnitelman toteuttamista. Merkittävässä poikkeamisessa on syytä olla yhteydessä päätöksen esittelijään.

Jos tutkimushankkeen vastuullinen johtaja ei voi sitoutua Akatemian tekemän rahoituspäätöksen vuosieräjakoon ottaen huomioon 15 % liukuman, tekee hän Akatemialle ehdotuksen tutkimusrahoituksen uusiksi vuosieriksi. Ehdotus vuosierien muutoksesta on tehtävä kuuden viikon kuluessa päätöksestä Akatemian verkkoasioinnissa Omat hakemukset/Päätökset/Muutoshakemukset/Muutoksen tyyppi/Muu muutos – vaihtoehdolla. Ennen 31.3.2011 tehdyissä päätöksissä valitaan verkkoasioinnissa ”Muu muutos” vaihtoehto alavetovallikosta.

Muutosehdotus ei saa ylittää hankkeelle myönnettyä kokonaissummaa. Tähän vuosieriä koskevaan uuteen päätökseen ei voi enää hakea muutosta.

Tämä kohta ei koske kehitystutkimuksen rahoitusta eikä akatemiaprofessorin ja akatemiaturkijan tutkimusmäärärahoja.

10. Tutkimusrahoituspäätöksen muuttaminen

Kaikki oleelliset muutokset Suomen Akatemian rahoituspäätöksen sisältöön tai rahoituksen käyttöön liittyen edellyttävät Akatemian etukäteishyväksyntää ja rahoituspäätöksen muuttamista.

Rahoituspäätöksen muuttamista voi hakea suorituspaikka ja hankkeen vastuullinen johtaja, jonka tulee tehdä siitä Akatemialle muutoshakemus. Hakemuksen tulee sisältää riittävät perustelut sekä asian käsittelyn kannalta tarpeelliset tiedot.

Rahoitusta koskeviin asioihin voi hakea muutosta vain rahoituksen voimassaoloaikana, kuitenkin viimeistään kaksi kuukautta ennen rahoituskauden päättymistä.

Oleellisia, ja siten etukäteen Akatemian hyväksyntää vaativia muutoksia ovat esimerkiksi:

- Tutkimussuunnitelman olennaiset muutokset esim. tutkimusaiheen muutos
- Rahoituskauden pidentäminen
- Hankkeen vastuullisen johtajan vaihtaminen
- Tutkimuksen suorituspaikan muutoshakemus

Rahoituskautta voidaan pidentää vain muutoshakemukseen perustuen ja erityisestä syystä, kuten hankkeessa Akatemian rahoituksella työskentelevän tutkijan äitiys-, isyys-, vanhempain- tai hoitovapaan, varusmies- tai siviilipalvelun, tai pitkäaikaisen sairauden johdosta. Hoitovapaan perusteella rahoituskautta voidaan pidentää enintään vuodella. Akatemialle tulee tehdä viipymättä, kuitenkin viimeistään kaksi kuukautta ennen rahoituskauden päättymistä, muutoshakemus, johon liitetään asiaa koskevat todistukset.

Rahan käyttämättä jääminen ei ole peruste rahoituskauden jatkamiselle.

Tutkimuksen suorituspaikan muutosta ei voi tehdä kesken maksatuskautta. Muutos on siis mahdollinen toukokuusta, syyskuusta ja tammikuusta alkaen. Edellytyksenä on, että rahoituspäätöstä koskeva alkuperäisen suorituspaikan viimeinen maksatuspyyntö on toimitettu Akatemiaan ja se on maksettu (kts. 3.2).

Tutkimuksen suorituspaikan muutosta koskevan hakemuksen tekee projektin vastuullinen johtaja. Hakemukseen on liitettävä alkuperäisen suorituspaikan suostumus ja uuden suorituspaikan sitoumus sekä taloushallinnon antama selvitys varainkäytöstä siirron ajankohtana.

Vastuullinen johtaja jättää muutoshakemuksen Akatemian verkkoasioinnin kautta kohdassa Omat hakemukset/Päätökset/Muutoshakemukset.

11. Lisämäärärahan myöntäminen

Kokonaiskustannusmallin mukaisissa rahoituspäätöksissä mahdollisuus lisämäärärahaan on mitoitettu henkilösivukuluihin eikä sitä enää erikseen myönnetä.

Mikäli hankkeen kustannuslaskentaan ei sovelleta kokonaiskustannusmallia, hankkeelle voidaan myöntää lisärahoitusta tutkijan äitiysvapaan tai pitkäaikaisen sairauden takia. Hoitovapaan perusteella rahoituskautta voidaan pidentää enintään vuodella.

Jos lisärahoitusta myönnetään, sovelletaan niitä periaatteita, jotka ovat olleet voimassa, kun ao. hankkeen rahoituspäätös alun perin tehtiin. Lisämääräraihakemuksen Akatemialle tekee suorituspaikka tai hankkeen vastuullinen johtaja.

12. Rahoituksen käytön valvonta sekä rahoituksen keskeyttäminen ja takaisinperintä

Akatemialla on oikeus seurata ja valvoa myöntämänsä rahoituksen käyttöä, sekä suorittaa rahoituksen käytön valvonnassa tarpeellisia rahoituksen saajan talouteen ja toimintaan kohdistuvia tarkastuksia. Akatemialla on myös oikeus tarkastaa tutkimustyön toteuttamista, tilinpitoa ja rahoituspäätöksen ehtojen noudattamista. Suorituspaikka ja tutkimushankkeen vastuullinen johtaja ovat velvollisia antamaan tarkastuksen suorittajan käytettäväksi kaikki tarpeelliset tili- ja muut asiakirjat ja tiedot sekä avustamaan tarkastuksessa. Sekä suorituspaikan että tutkimushankkeen vastuullisen johtajan on pyynnöstä annettava muutoinkin Akatemialle tutkimusta ja varojen käyttöä koskevia tietoja.

Vastuullisen johtajan ja suorituspaikan tulee viipymättä ilmoittaa Akatemialle tutkimusmäärärahan käyttöön vaikuttavasta muutoksesta kuten tutkimushankkeeseen esitetyn tutkimussuunnitelman toteuttamiseen saadusta muusta rahoituksesta tai tuloista. Jos muuta rahoitusta tai tuloja on enemmän kuin Akatemiaan jätetyn hakemuksen kustannusarviossa on esitetty, voi Akatemia velvoittaa suorituspaikkaa palauttamaan kustannusarvion ylittävää osaa vastaavan osuuden Akatemian rahoituksesta.

Akatemia voi keskeyttää tai määrätä rahoituksen lopetettavaksi tai periä rahoituksen tai sen osan takaisin, jos on perusteltua aihetta epäillä, että vastuullinen johtaja tai suorituspaikka on käyttänyt rahoitusta muuhun tarkoitukseen kuin se on myönnetty, tai antanut sellaista väärää tai harhaanjohtavaa tietoa, joka olisi voinut vaikuttaa rahoituksen saantiin, määrään tai ehtoihin tai muutoin rikkonut rahoituksen käyttämistä koskevia säännöksiä tai rahoituspäätöksen ehtoja.

Valtionavustuksen saajan tulee viipymättä palauttaa virheellisesti, liikaa tai ilmeisen perusteettomasti saamansa rahoitus tai sen osa Suomen Akatemian pankkitilille 166030-112337 (SWIFT Nordea Bank Finland Plc, Helsinki, NDEAFIHH; IBAN FI5616603000112337). Jos palautettava määrä on enintään 10 euroa, sitä ei tarvitse palauttaa.

Valtionavustuksen palauttamisesta ja takaisinperinnästä on säädetty valtionavustuslain 5. luvussa.

13. Immateriaalioikeudet

Akatemia kehottaa tutkimustyöhön osallistuvia sopimaan mahdollisimman pian rahoituspäätöksen jälkeen kirjallisesti keskenään ja suorituspaikan kanssa rahoitettavan hankkeen tutkimuksen tulosten omistus- ja käyttöoikeuksista.

Niissä suorituspaikoissa, joihin sovelletaan korkeakoulueksintölakia, katsotaan Akatemian rahoittama tutkimus korkeakoulueksintölain tarkoittamaksi sopimustutkimukseksi, jonka mukaan korkeakoululla on ensisijainen oikeus tutkimuksessa syntyneisiin keksintöihin. Muissa suorituspaikoissa sovelletaan lakia oikeudesta työntekijän tekemiin keksintöihin.

14. Yhteiskuntatieteellisen aineiston luovutus

On suositeltavaa, että Akatemian rahoittamat tutkimushankkeet luovuttavat hanketta varten koottun yhteiskuntatieteellisen aineiston Tampereen yliopistossa sijaitsevan yhteiskuntatieteellisen tietoarkiston (FSD) käyttöön, ks. www.fsd.uta.fi. Luovutus tapahtuu mahdollisimman pian Akatemian rahoituksen päättymisen jälkeen.

15. Tieteelliset julkaisut

Akatemian rahoittamien tutkimushankkeiden tulee aina tieteellisissä julkaisuissaan mainita, että tutkimus on toteutettu Suomen Akatemian rahoituksella. On suositeltavaa, että Akatemian rahoittamat tutkijat julkaisevat tutkimusartikkelinsa Internet tietoverkon avoimissa tiedejulkaisuissa silloin, kun alalla on valittavissa perinteisiin tilausmaksullisiin lehtiin verrattuna vähintään samantasoisia sähköisessä muodossa olevia tieteellisiä julkaisuja. On myös suositeltavaa, että kaikista julkaistuista tutkimusartikkeleista tallennetaan rinnakkaiskopiot suomalaisiin avoimiin elektronisiin julkaisuarkistoihin.

16. Tutkimusetiikka

Akatemia edellyttää, että kaikessa sen rahoittamassa tutkimuksessa noudatetaan Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohjeita 'Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausten käsitteleminen' sekä niitä täydentäviä Suomen Akatemian tutkimuseettisiä ohjeita, ks. > Tutkijalle > Rahoituksen käyttö > Eettiset ohjeet. Suorituspaikka sitoutuu ilmoittamaan Akatemian kirjaamoon, mikäli Akatemian rahoitusta saaneen hankkeen vastuullisen johtajan tai tutkijan osalta käynnistetään hyvän tieteellisen käytännön loukkausta koskeva tutkinta.

17. Eräitä tutkimusrahoitukseen sovellettavia säädöksiä

Tutkimusmäärärahan käytössä, maksamisessa ja siihen liittyvässä valvonnassa noudatetaan mm. valtionavustuslakia, valtion talousarviosta annettua lakia ja asetusta, julkisista hankinnoista säädettyä lakia ja asetusta, valtion talousarviota ja sen soveltamismääräyksiä sekä muita valtion varojen käyttöä koskevia yleisiä säännöksiä ja määräyksiä. Suorituspaikassa noudatetaan voimassa olevia sisäisiä sääntöjä, määräyksiä tai ohjeita, mikäli ne eivät ole ristiriidassa Akatemian määräämien ehtojen kanssa.